

Hardsyssel Historiske Samfund udsender med jævne mellemrum et elektronisk nyhedsbrev til vores medlemmer med stort og småt om arrangementer, hvad bestyrelsen har gang i, og hvad du som medlem kan forvente og glæde dig til.

Sommermøde i Historisk Samfund:

De fik en forsmag på verdensklasse i Thyborøn

Et forlismuseum. Et dykkermuseum. Et eksplosionsmuseum. Et hvalfangstmuseum. Et forskningsbibliotek, hvor ca. 30.000 bøger og søkort kommer til at fylde over 2.000 hyldemeter. Og så meget andet.

Det er, hvad der venter de besøgende, når det nye Historisk Maritim Center i Thyborøn, der er ved at blive indrettet i det tidligere Kystcenter i byen, inden så længe åbner officielt.

80 medlemmer af Hardsyssel Historisk Samfund kan skrive under på, at gæster fra ind og udland i den grad kan begynde at glæde sig til åbningen.

De fem gav deltagerne i sommermødet en stor oplevelse som en forsmag til indholdet i det nye center. Fra venstre: Direktør Gert Normann Andersen, journalist og forfatter Knud Jakobsen, der bl.a. står bag teksterne i centrets udstillinger, museumsassistent Vera Bolt, museumsfaglig leder Chr. Toftgaard og den daglige leder af driften af Historisk Maritim Center, Thomas Henriksen.

De var nemlig de første, der ved foreningens sommermøde fik en forsmag på, hvad man kan komme til at opleve i det nye center. Det findes ikke andre steder i verden, og også i formidling af udstillinger og tusindvis af gode historier får det enestående komplekse verdensklasse.

Hovedmanden bag Historisk Maritim Center er Gert Normann Andersen, der i 1972 oprettede det verdensomspændende dykkerfirma JD-Contractor, og også står bag to andre store attraktioner i Thyborøn - Sea War Museum og mindeparken for Jyllandsslaget, der er naboer til det nye center. Men i sin præsentation af det nye center for deltagerne i Hardsyssel Historisk Samfunds sommermøde understregede Gert Normann Andersen, at det ikke er et "enmandsværk".

Der var 80 deltagere i sommermødet. Her et udsnit af forsamlingen, da Gert Normann Andersen fortalte om det nye center.

- Museumscentret oprettes og drives som en selv-ejende institution uden tilskud fra staten og dermed fri for statslig kontrol, pointerede Gert Normann Andersen, der sammen med JD-Contractor er hovedsponsor økonomisk.

"Vi åbner, når vi er færdige"

Som en appetitvækker til deltagerne i sommermødet fortalte Gert Normann Andersen som indledning bl.a. om tre forlis, som JD-Contractor på forskellig vis vil synliggøre i det nye museumscenter: "Aggersundskibet". Skibet "Hans Hedtoft", der forliste

I forbindelse med en dykning til et 300 år gammelt skibsvrag i Guldborgsund i 2012 fik JD-Contractor besøg af Kronprins Frederik. Til lejligheden blev der lavet en stol – Kronprinsens Dykkerstol. Den står nu i Dykkermuseet i Historisk Maritim Center. Der er næppe tvivl om, at mange gæster fremover vil lade sig fotografere i den – som Klaus Jensen fra Videbæk gjorde det under sommermødet.

ved Grønland i 1958 med 98 ombordværende (det eneste, der er fundet fra skibet er en redningskrans ved Island) og det seneste store forlis "Estonia".

Herefter var der rundvisning i centrets fire museer og forskningsbiblioteket. Alle steder er der fuld gang i opbygningen med inventar, udstillinger og et væld af store og små "effekter", der har været brugt gennem tiden. Et nærliggende spørgsmål er i den sammenhæng naturligvis: Hvornår åbner Historisk Maritim Center officielt? Svaret fra Gert Normann Andersen er klart: "Der er rigtig mange ting, der skal bringes på plads. Det skal være ordentligt. Så vi åbner, når vi er færdige!"

Det bliver et tilløbsstykke

Og der vil blive vist og fortalt et væld af spændende historier i det nye center. Der er ingen tvivl om, at hovedparten af dem, der deltog i sommermødet og fik en forsmag, vil komme igen, når det hele er færdigt indrettet. Det bliver også en stor attraktion for alt andet godtfolk fra ind- og udland!

Museumsfaglig leder Chr. Toftgaard fortæller i det, der bliver Hvalfangstmuseet i det nye center.

Kronprinsens dykkerstol.

Vi er stolte af, at vi som de første har fået en forsmag på Historisk Maritim Center, siger næstformand i Hardsyssel Historisk Samfund, Ove Nørholm, der var mødeleder.

Journalist og forfatter Knud Jakobsen viste rundt og fortalte i Forlismuseet.

Gert Normann Andersen viser rundt og fortæller i Eksplosionsmuseet, der indeholder alle former for miner, granater og missiler, der har været anvendt til søs.

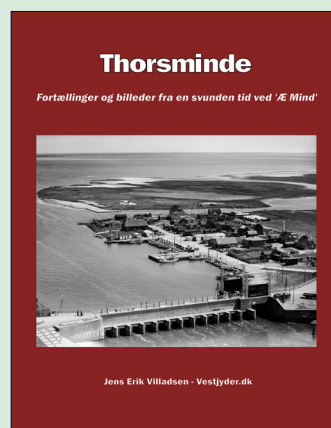

Vi åbner officielt, når vi er færdige, pointerer Gert Normann Andersen, der her ses i centrets rummelige cafeteria, hvorfra der i øvrigt er en flot udsigt til bl.a. Thyborøn Kanal.

Danmarks første dykkerklokke fra 1700-tallet står i Dykkermuseet.

Bogudgivelse: Thorsminde – fra en svunden tid ved "Æ Mind"

- Det er ikke en komplet historie om Thorsminde, men historier og fortællinger om og af de mennesker, der har eller har haft deres liv ved "Æ Mind".

Det fortæller Jens Erik Villadsen, der bor i Fjaltring og Holstebro om den bog, som han netop har udgivet med titlen:

"Thorsminde – fortællinger og billeder fra en svunden tid ved "Æ Mind".

Jens Erik Villadsen, der er tilknyttet det lokalhistoriske arkiv i Fjaltring, har gennem årene udgivet en lang række lokalhistoriske bøger og fortællinger fra det nordvestjyske område.

På www.vestjyder.dk kan du læse mere om Jens Erik Villadsens bog om Thorsminde m.m., men her er hans korte introduktion til bogen, der er på i alt 280 sider med mange fotos:

"Thorsminde, eller "Æ Mind", voksede op i læ af slusen, der blev bygget i forbindelse med nogle forgæves forsøg på afvanding af Nisum Fjord sidst i 1800-tallet.

I 1930 udbyggedes slusen med en vejbane og en kammersluse, så fiskerbådene i den lille havn på fjordsiden kunne komme ud på havet. Byen voksede herefter hurtigt med nye indbyggere, som stort set alle var afhængige af fiskeriet.

Det var hæmmende for udviklingen i Thorsminde, at havnen lå på østsiden af slusen, hvilket satte begrænsninger på kutternes størrelse, når de skulle ud på havet. I 1967 lykkedes det endeligt at få en ny havn på vestsiden af slusen taget i brug. Herefter fik fiskeriet rigtig gode tider, indtil min historie slutter i 1980-erne.

Forfatteren til bogen om Thorsminde, Jens Erik Villadsen

En stor del af Thorsmindes historie er redningsvæsenet og de farer, en redningsaktion kan medføre, hvilket også er beskrevet i bogen.

Jeg har samlet stof til bogen på arkiver, i tidligere udgivelser og ikke mindst fortællinger fra nulevende personer i Thorsminde – eller dem, som jeg nåede at få talt med, før de gik bort".

Nu har Historisk Samfund hjemmebase på Skærum Mølle

Hardsyssel Historisk Samfund dækker geografisk de seks nuværende kommuner i det tidligere Ringkøbing Amt, men foreningen har hidtil ikke haft en "hjemmeadresse" som en fast base. Det har den nu. Bestyrelsen har indgået en aftale med kulturstedet Skærum Mølle ved Vemb.

Ud over at Skærum Mølle nu officielt er hjemmeadresse for Historisk Samfund, indebærer aftalen, at foreningens store arkiv med bl.a. stort set alle numre af Hardsyssels Årbog tilbage fra starten af 1930-erne til dato er samlet i et godt lokale på første sal i øst længen af Skærum Mølle.

Hardsyssel Historisk Samfunds arkiv er nu flyttet til et lokale på Skærum Mølle. Det skete med godt humør, som det ses på billedet af tre, der deltog i flytningen. Fra venstre er det Frode Riber, Krunderup, der er kasserer i foreningens bestyrelse, Lis Skjold Herping, Ringkøbing, der er menigt medlem i foreningen, og Kurt Guldbæk, Vinderup, der er tilknyttet ledelsen i foreningen og bl.a. står for udsendelse af nyhedsbreve til medlemmerne.

- Hidtil har vores arkiv haft til huse på de steder, hvor vores årbog er blevet trykket. Senest har det været hos Johansen Grafisk i Holstebro, hvor årbogen i dag sættes op og trykkes, og tidligere var det Vinderup Bogtrykkeri. Vi har i flere år været på jagt efter et sted, der både officielt kan være vores hjemmeadresse og kan huse vores arkiv. Vi

er meget tilfredse med, at vi nu til en meget rimelig husleje har fået en aftale med Skærum Mølle. Stedet er jo af rigtig mange kendt som et kulturelt fyrtårn i vores del af landet – som samlingssted for mange forskellige aktiviteter, også af lokalhistorisk art, understreger Frode Riber, der er medlem af bestyrelsen og kasserer i Hardsyssel Historisk Samfund.

Eksemplarer af Hardsyssels Årbog fra stort set alle årene fra starten af 1930-erne til dato er nu placeret på rad og række i foreningens nye arkiv på Skærum Mølle. Du kan til meget favorable priser bestille og købe udgivelser fra alle årene ved at gå ind på foreningens hjemmeside hardsyssel.org under menupunktet "Årbogen".

Fælles værdier og fælles inspiration

Driftsleder på Skærum Mølle, Karen Marie Germann, overdrager her nøglerne til det lokale, som Hardsyssel Historisk Samfund har lejet på stedet, til foreningens kasserer, Frode Riber.

Karen Marie Germann er driftsleder på Skærum Mølle. Hun er på kulturstedets og egne vegne også meget tilfreds med den aftale, der nu er indgået med Hardsyssel Historisk Samfund.

- Vi er altid glade for, at mange gerne vil bruge os som samarbejdspartner og har øje for de værdier, som Skærum Mølle står for som kulturelt samlingssted.

Vores sted og Historisk Samfund arbejder ud fra mange af de samme værdier, og mange af foreningens medlemmer har i forvejen en vis fortrolighed med at komme på Skærum Mølle. Jo flere aktører, vi er, desto større bredde kan vi sammen skabe om at arbejde for og synliggøre de værdier, vi sætter højt på vores egen. Det er til fælles inspiration, siger Karen Marie Germann.

Selv om Hardsyssel Historisk Samfund nu har en fast base på Skærum Mølle - og med jævne mellemrum også vil bruge stedet som ramme for arrangementer – så vil foreningen som hidtil også bevæge sig rundt geografisk i hele Hardsyssel med sine arrangementer for medlemmerne.

Som du kan læse herunder, holdes foreningens næste arrangement – Historiens Dag den sidste lørdag i oktober 2024 – på Skærum Mølle.

Næste arrangement:

"Den første grundlov – 175 år" på Historiens Dag i oktober

Den 5. juni i år var det 175 år siden, at Danmark fik sin første grundlov.

Det bliver markeret og bliver hovedtemaet med et foredrag af Lars Hovbakke Sørensen, når Hardsyssel Historisk Samfund **lørdag den 26. oktober** holder Historiens Dag på Skærum Mølle ved Vemb.

"Historiens Dag" er traditionelt et af foreningens tre årlige møder. Det er også her, at den årlige udgivelse af Hardsyssels Årbog præsenteres.

Lars Hovbakke Sørensen er en af de mest anvendte kommentatorer og analytikere i tv, radio og aviser af aktuelt dansk og europæisk politik og andre samfundsforhold (f.eks. kongehuset i det moderne samfund). Han har i mange år undervist ved bl.a. Københavns Universitet og Aarhus Universitet.

X Sæt allerede nu kryds i kalenderen

Udgiver du/l også lokalhistorie?

I forrige nummer af Hardsyssel Historisk Samfunds nyhedsbrev (Nyhedsbrev nr. 54 maj) omtalte vi den bog, som Ole Stræde Dalgaard og Niels Kvist Vissing har udgivet med titlen "Herlige Herborg". I bogen har Ole Dalgaard og Niels Vissing samlet erindringer fra deres barndom og ungdom i Herborg og udgivet dem på internetadressen **www.herborgskriv.dk**

Niels Vissings og Ole Dalgaards skriv om og udgivelse af "Herlige Herborg" er et af mange eksempler på, hvordan folk i det midt- og vestjyske område med mange forskellige indgangsvinkler og formål gør en stor indsats for at samle lokalhistorien i alle dens facetter op og formidle den videre. Med forskellige virkemidler.

Hvis du/l som læser af dette nyhedsbrev aktuelt også har skrevet og udgivet lokalhistorie, så hører vi i bestyrelsen for Hardsyssel Historisk Samfund gerne om det. Så vil vi efter nærmere aftale med dig/er gerne være med til at formidle en omtale videre til læserne af vores nyhedsbreve. Formålet er for os at være med til at formidle eksempler på spændende lokalhistorie videre til en bredere kreds end det nære lokalområde – og tjene som inspiration for andre.

Hardsyssel Historisk Samfunds nyhedsbreve sendes til de af vores over 500 medlemmer, som har e-mailadresser, og lægges løbende på vores hjemmeside **www.hardsyssel.org** under "Nyheder".

Hvis du/l synes, at det kan være en god idé at bruge dette nyhedsbrev til at formidle en kort omtale af din/jeres udgivelse, så send en mail til **hans.herping@outlook.dk**

Hans Herping skriver og redigerer Hardsyssel Historisk Samfunds nyhedsbreve. Efterfølgende vil du blive kontaktet med henblik på, hvordan en eventuel omtale kan formes.

